

EU-barometern – 10 länder i jämförelse:

De europeiska lantbrukarna förbereder sig på sämre tider

EU:s lantbrukslönsamhetsindex – hösten 2017 (The multi-national farmers' confidence index – 2017Q3) är ett gemensamt Europeiskt lönsamhetsindex över lantbrukarnas uppfattningar om nuvarande och förväntad ekonomisk situation på den egna gården. Av EU:s medlemsstater är det 10 länder¹ som ställt samma frågor som i den svenska lantbruksbarometern. Detta har gjorts mellan september och november, Copa-Cogeca sammanställer informationen från EU-länderna två gånger per år². Läs mer om de svenska lantbrukarnas uppfattningar om lönsamhet och företagande i Lantbruksbarometern 2017.

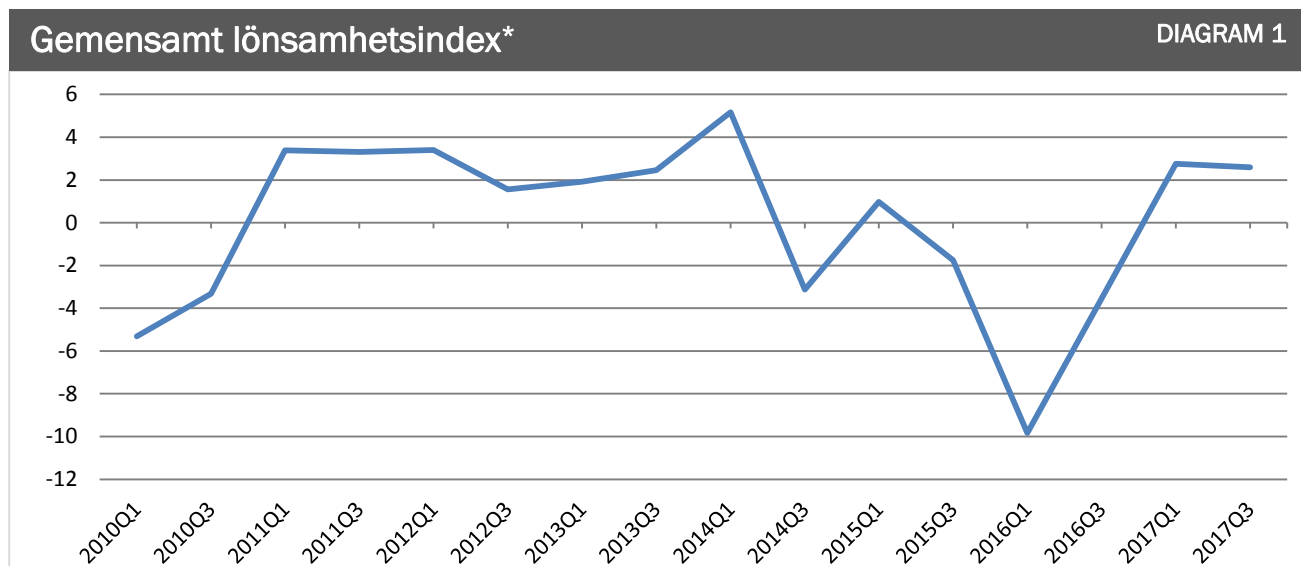
Förändringar i synen på lönsamheten i helhet

Undersökningen som utförts i 10 EU-medlemsländer¹ mellan september och november 2017 visar på en nästan oförändrad inställning jämfört med det första kvartalet av året. Lönsamhetsuppfattningen hos EU-lantbrukare nådde i denna undersökning samma relativt positiva nivå som under våren 2017.

Barometern visar att lantbrukare är mer positiva kring sin nuvarande ekonomiska situation men mer negativa kring vad de förväntar sig av framtiden. Resultaten visar också att det skiljer sig signifikant mellan de olika sektorerna. De två mest oroade sektorerna är växtodlingen och fläskproduktionen. I kontrast visade sig mjölksektorn vara mest positiv under 2017.

Generellt sett i lantbruksindustrin är den förväntade framtida situationen formad av osäkerhet kring utvecklingen av de globala marknaderna för lantbruksprodukter. Dessutom kan förhandlingarna kring Brexit ha en negativ påverkan på ekonomiska nyckelfaktorer, såsom konsumenters efterfrågan, säkerheten i investeringar, växlingskurser och producentpriser. Likväl var 2017 märkt av meteorologisk oregelbundenhet som påverkade värdeproduktionen negativt i primärsektorn.

Copa-Cogecas lönsamhetsundersökning beräknas två gånger per år baserat på resultat hos nationella undersökningar som utförts bland över 8 000 lantbrukare som fått två frågor gällande hur de bedömer den nuvarande och förväntade ekonomiska situationen för deras gårdar².

Källa: Sammanställt av Copa-Cogeca, utifrån nationella uppgifter. En sammanvägning av nuvarande och förväntad framtida ekonomisk situation. Copa-Cogeca är ensamt ansvarig för databehandlingen som presenteras.

¹ Belgien (Flandern), Danmark, Tyskland, Frankrike, Italien, Nederländerna, Polen, Rumänien, Sverige och Storbritannien (England och Wales)

² För mer information om metoden, se rapporten ECON(11)576 (rev.6). Notera att Copa-Cogeca's metod kan variera mellan de metoder som används i nationella barometrar. Därför kan det vara så att siffrorna i denna rapport inte är direkt jämförbara med nationell data.

* Nederländerna har inkluderats i studien sedan 2012Q3. Danmark har inkluderats sedan 2013Q3. Indexet fluktuerar mellan -100 (där lantbrukarna är enhetligt pessimistiska) och +100 (där lantbrukarna är enhetligt optimistiska).

Läget i länderna

Nedan följer en kort sammanfattning om lantbruksföretagens ekonomiska situation i respektive land.

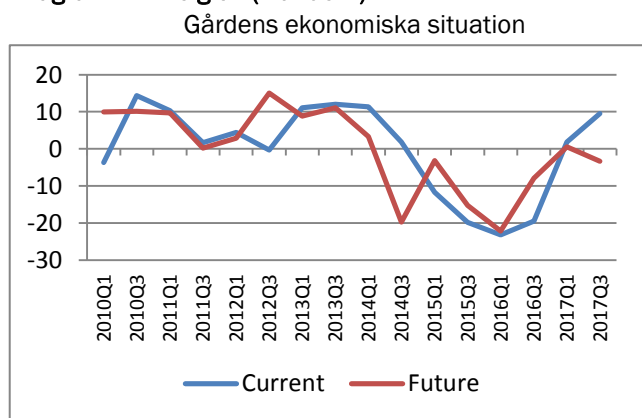
Belgien (Flandern)

Känslan hos de belgiska lantbrukarna och trädgårdsodlarna kvarstår på nästan samma nivå jämfört med undersökningen utförd i början 2017. Känslan av belåtenhet i verksamheten har ökat något under de senaste sex månaderna, om än inte med samma takt som tidigare. Den lilla ökningen står framförallt mjölksektorn för. Fläskproduktionen, växtodlingen och prydnadsväxter ligger på ungefär samma nivå som tidigare. För frukt- och grönsaksodlarna var frosten och torkan under våren en svår nöt att knäcka. Däremot ser optimismen ut att minska de kommande sex månaderna.

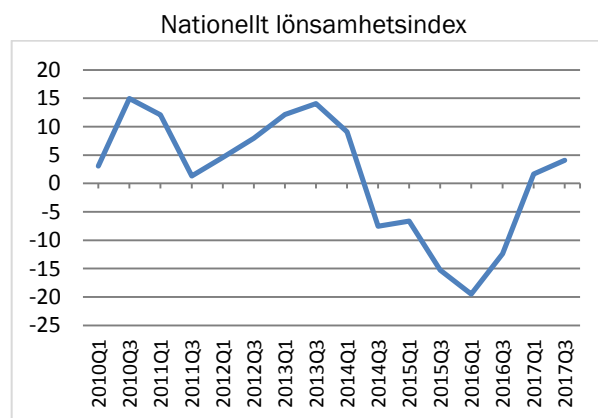
Nära 59 % av de 527 tillfrågade belgiska lantbrukarna indikerade att försäljningspriserna har sjunkit under det senaste halvåret och 42 % förutspår att de kommer minska ytterligare under kommande halvår. Trots den utdragna vartorkan är produktionen av de flesta spannmålsgrödor ändå på en bra nivå. Efter den limiterade nedgången av mjölkpriset förväntar sig nära 34 % av mjölkproducenterna att mjölkpriset kommer öka under de kommande sex månaderna.

Många lantbrukare och trädgårdsodlare har stött på svårigheter under det senaste halvåret, siffran går från 60 % till 69 %. De främsta svårigheterna var väderförhållanden, ekonomiska problem, statliga restriktioner, försäljningssvårigheter samt djur- eller växtsjukdomar.

Diagram 2 – Belgien (Flandern)

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

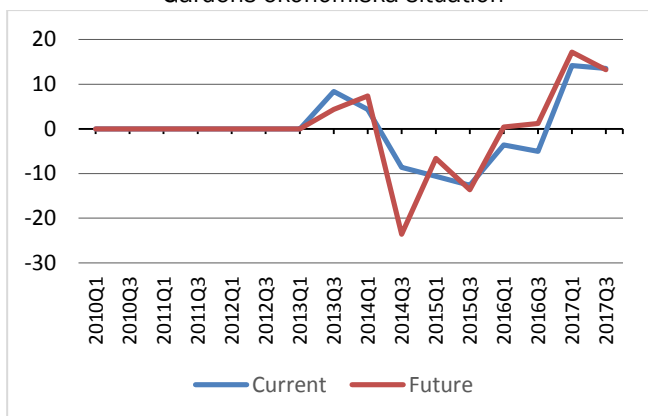
Danmark

Belåtenheten hos de danska lantbrukarna har sjunkit både vad gäller aktuell och förväntad ekonomisk situation. Men trots de låga förväntningarna är de danska fläskproducenterna mer optimistiska inför framtiden, vilket i synnerhet visas genom att vissa har börjat investera igen. Generellt sett är dock de danska lantbrukarna under dubbel press baserat både på den strukturella utvecklingen och konsumenter vars förtroende vacklar.

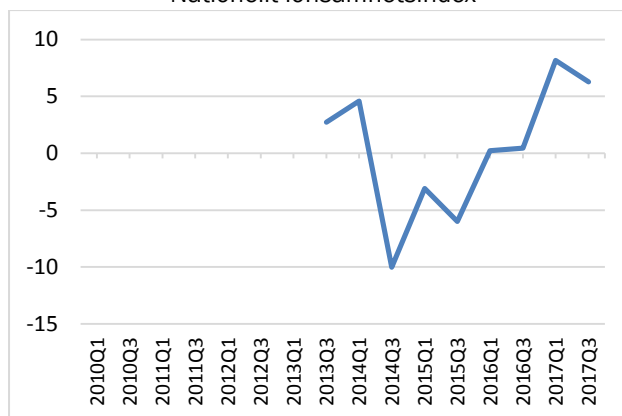
De danska lantbrukarna graderar sena betalningar samt prisfall på nyckelprodukter som fläsk, smör och smågrisar som huvudsakliga utmaningar. Priserna på mjölk och smågrisar har legat på en hög nivå under 2017 och därför väntas mjölkproducenterna vara på väg in i en ny tillbakagång av priset.

Diagram 3 – Danmark

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

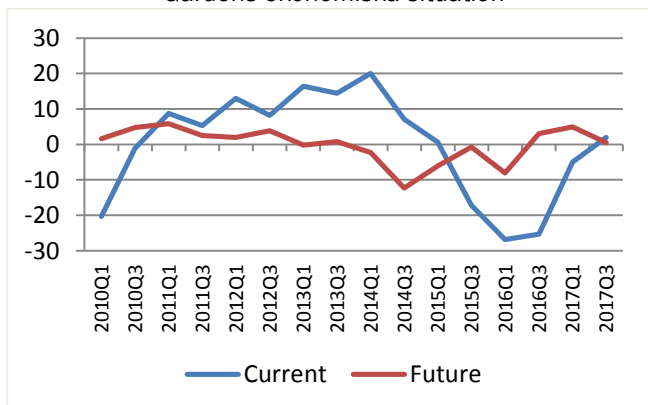
Tyskland

Den nuvarande känslan hos tyska lantbrukare förblir relativt oförändrad jämfört med den senaste undersökningen. Däremot börjar växtodlings- och grisföretag att skruva på sig gällande sin ekonomiska situation. Emellertid anser mjölkproducenterna att den nuvarande situationen är bättre jämfört med för sex månader sedan, mycket på grund av mjölkprisets utveckling. Trots det uppfattar lantbrukarna i stort att den framtida ekonomiska situationen kommer att förvärras och andelen pessimister har ökat.

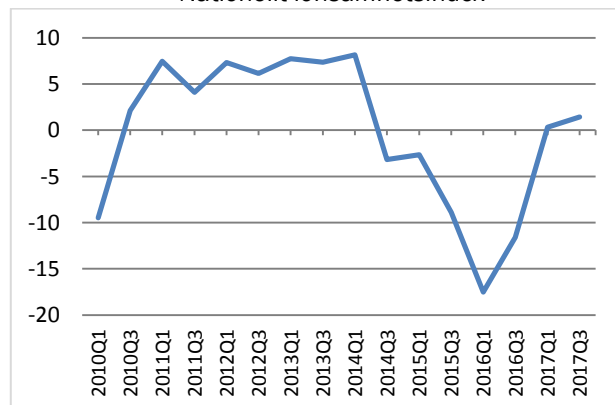
Viljan att investera ökar igen hos lantbrukarna. Det finns ett större intresse i maskin- och inventarieinvesteringar likväl som i byggnader. Planerna att investera under kommande sex månader har ökat väsentligt.

Diagram 4 – Tyskland

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

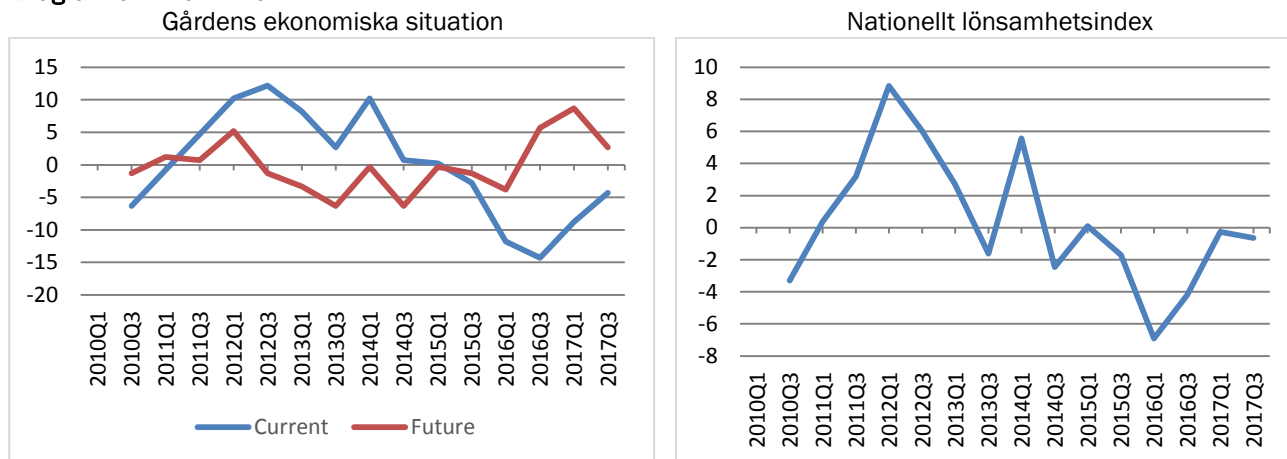

Frankrike

Den nuvarande ekonomiska situationen hos franska lantbrukare kvarstår på relativt negativa värden, särskilt på grund av den svåra marknadssituationen och sjunkande priserna. Nära 80 % av de franska lantbrukarna menar att det är svårt att driva företaget framåt. De mest utmärkande svårigheterna är prisfall på lantbruksprodukter, nyttokostnader, hälso- och miljöregler, väderförhållanden och utländsk konkurrens.

De franska lantbrukarnas förväntningar på framtiden har stadigt sjunkit. Detta beror främst på de konkretiserade, fria handelsavtal mellan Europa och i synnerhet Mercosur-länderna (en sydamerikansk handelsassociation). En annan utveckling som kan förändra situationen för lantbrukarna från och med första halvan av 2018 är revideringen av CAP. Det kan även den fortsatta nedåtgående prisutvecklingen på nötkött, mjölk, socker och spannmål. I princip samtliga sektorer är lantbrukarna stressade av prisutvecklingen. Andra förhållanden som lantbrukarna oroar sig över är väderförhållanden och sjukdomar (för både djur och växter).

Diagram 5 – Frankrike

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Italien

Italiens lönsamhetsindex för det tredje kvartalet har ökat något jämfört med halvåret innan. Dessutom visar det italienska lantbruket på stabilitet, baserat på det stadiga antalet lantbrukare samt tillväxten av nya företag.

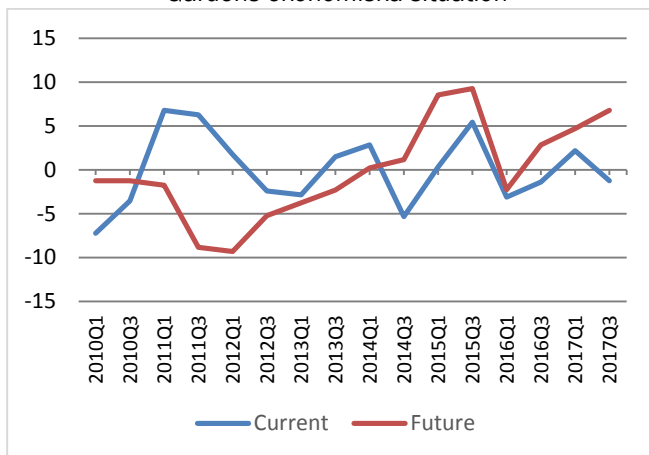
De italienska lantbrukarna bedömde vid undersökningen att de huvudsakliga svårigheterna var väderförhållandena, som påverkade tillväxten av grödorna genom utdragen värme, eller tvärtom; på grund av torra eller frost. Priserna på inhemska produkter har stigit. Däremot har efterfrågan minskat på mjölkprodukter, förutom för produktgrupper som yoghurt med låg fetthalt och färskost. Grisbranschen karaktäriseras av en negativ trend jämfört med det tidigare kvartalet. En anledning kan vara den minskade efterfrågan från Kina vilket orsakade en minskning i export.

Den förväntade ekonomiska situationen förväntas bli bättre jämfört med det föregående halvåret. Den inhemska marknadens återhämtning gynnades av den återhämtade exportmarknaden. Mjölkspriset har ökat igen efter föregående års låga prisnivå. Köttmarknaden visar tecken på återhämtning: vinstmarginalen för nötköttsproducenter förbättras tack vare de gradvis stigande priserna och den något avstannade ökningen i djurkostnader.

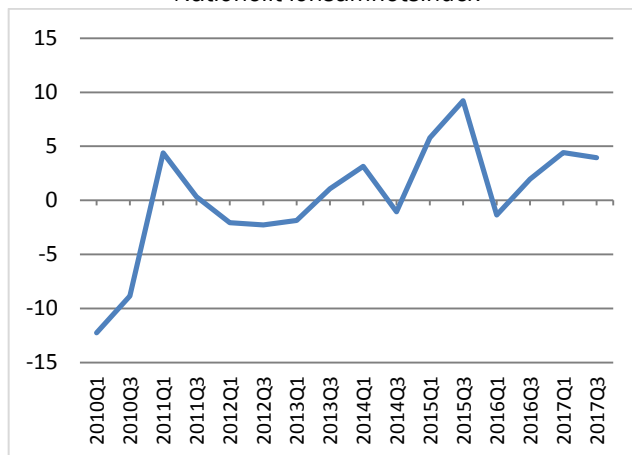

Diagram 6 – Italien

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

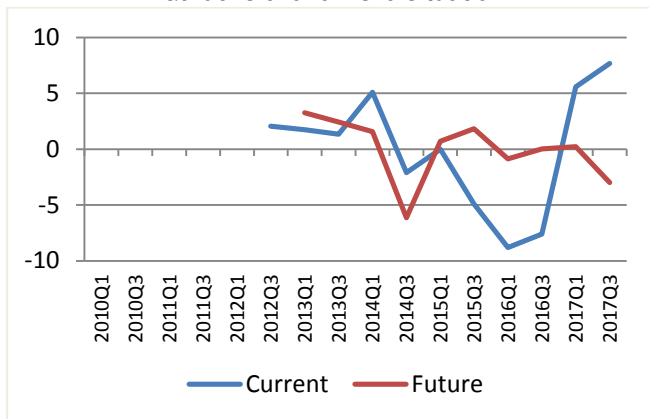
Nederländerna

Den nuvarande och förväntade situationen hos de nederländska lantbrukarna har sjunkit en aning under det tredje kvartalet av 2017, även om skillnaden är minimal. Lantbrukare i växtodlings- och grisbranschen är mindre positiva medan mjölkproducenter och växthusodlare är något mer optimistiska. Trots den något sjunkande lönsamhetsuppfattningen inom lantbruk och trädgårdsodling fortsätter företagen att ha relativt hög tro på sina egna affärer.

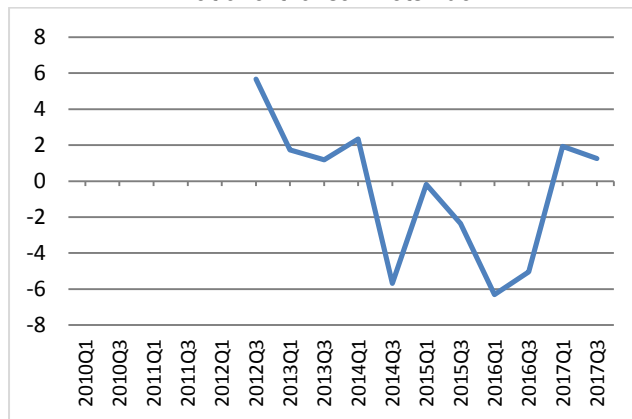
Förväntningarna på framtiden är däremot lite lägre hos de nederländska lantbrukarna. Det har främst att göra med mjölkproducenternas och grisproducenternas lite dystrare syn på kommande period. Fjäderfäproducenterna däremot ser mycket positivt på de kommande två-tre åren.

Diagram 7 – Nederländerna

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Polen

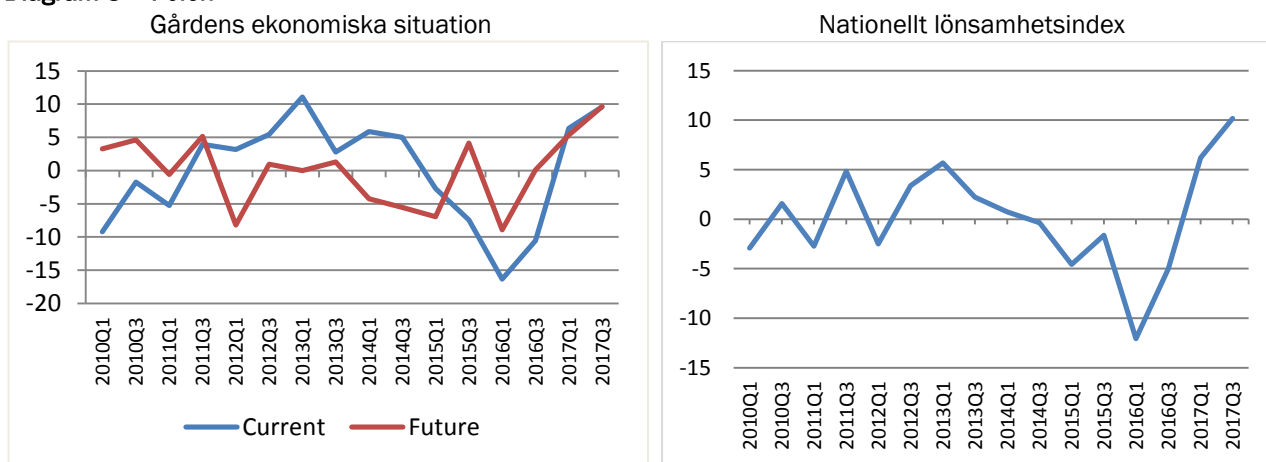
Känslan hos de polska lantbrukarna har fortsatt att förbättras och har till och med nått en högsta topp sedan 2009. De polska lantbrukarna har alltså graderat sin nuvarande ekonomiska situation något högre jämfört med våren 2017. Var tredje lantbrukare däremot har graderat sin nuvarande ekonomiska situation som något sämre. Däremot är förhoppningarna på framtiden något högre.

Intentionerna för att investera i traktorer har ökat jämfört med samma period föregående år. Förutom traktorer vill även de polska lantbrukarna investera i skördetröskor. Även begagnatmarknaden för traktorer och skördetröskor är stor.

De främsta drivkrafterna till att investera är prisutvecklingen på djurprodukter. Det ser framförallt bättre ut för mjölk och fläsk jämfört med våren 2017 och även jämfört med år 2016. Skördenivåerna ligger något högre än föregående års nivåer. Spannmålsskördarna har ökat på grund av högre avkastning samt ökningen av sådd areal.

Den huvudsakliga negativa aspekten som kan skapa en minskad investeringslusta är vetepriserna. Kvalitén på vete var lägre 2017 samtidigt som den afrikanska svinpesten fortfarande är ett problem för polska lantbrukare i grisbranschen.

Diagram 8 – Polen

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Rumänien

Uppfattningen hos de rumänska lantbrukarna har fortsatt sin påbörjade återhämtning från 2016 och har nått en ny topp sedan denna undersöknings första omgång. Lantbrukarna bedömer att särskilt den framtida ekonomiska situationen ser bättre ut jämfört med våren 2017 och hösten 2016. Bedömningen av den nuvarande ekonomiska situationen har förbättrats något.

Intentionerna i att investera i nya traktorer har minskat något jämfört med de två tidigare årens höga nivåer. Däremot är efterfrågan på skördetröskor fortfarande hög. Generellt sett kommer marknaden för maskininvesteringar att fortsätta sin hittills stabila bana. Fler lantbrukare har för avsikt att investera nu under första halvan av säsongen medan efterfrågan troligtvis kommer att minska under den andra halvan.

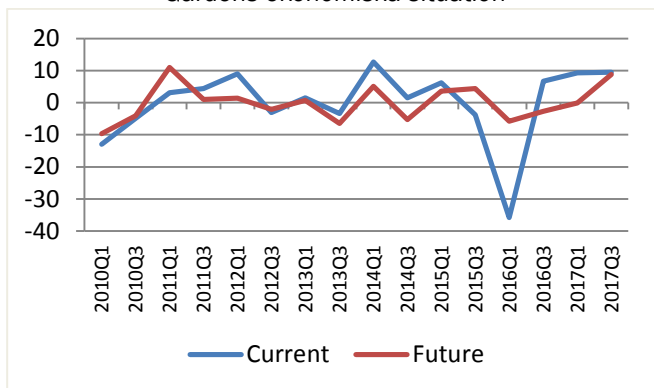
De huvudsakliga positiva skälen till lantbrukarnas goda uppfattning och investeringsintentioner är vetepriser, rapsproduktionen, majsproduktionen och djurgårdar vilka fortfarande drivs av högre priser på mjölk, nö- och fläskköttpriser.

Något som påverkar investeringsintentionerna negativt är den dåliga skörden av vete och råg under 2017. Däremot var 2016 års skörd en rekordskörd, och 2017 års skörd ligger fortfarande över medel sett över de senaste fem årens genomsnitt.

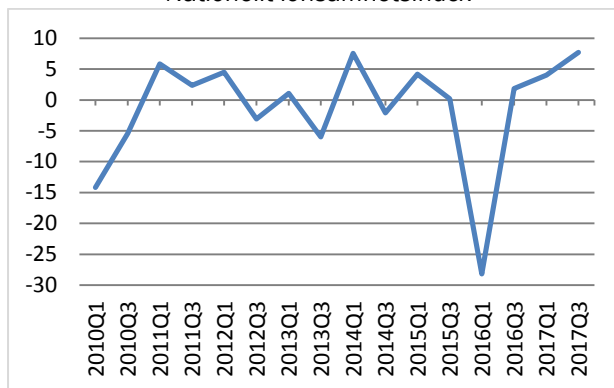

Diagram 9 – Rumänien

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Sverige

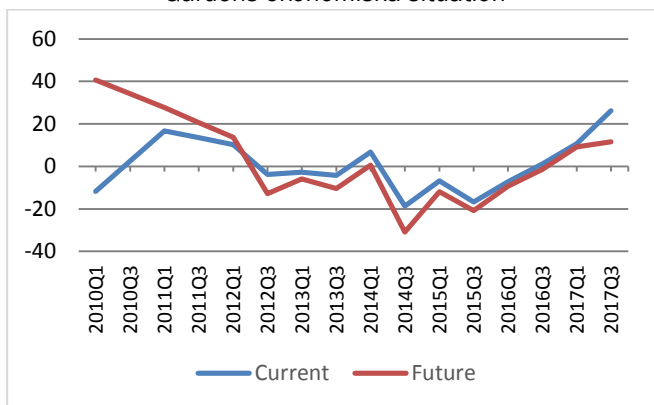
Lantbruksbarometern visar på ett positivt lönsamhetsindex. Däremot skiljer sig indexet stort mellan olika produktionsbranscher. Den största skillnaden är mellan fläskköttproducenter och växtodlingsproducenter. Av de 500 respondenterna uppfattar 55 % att lönsamheten är god eller väldigt god.

Lantbrukarna har också en positiv bild av framtiden. Bland de intervjuade lantbrukarna trodde 53 % att lönsamheten om ett år kommer att vara god eller väldigt god. Framtidstron är högre jämfört med för ett år sedan och verkar vara stabil baserat på det aktuella lönsamhetsindexet. Lönsamhetsuppfattningen skiljer sig dock mellan produktionsgrenar. Fläskköttproducenter upplever bäst lönsamhet medan växtodlingsproducenter är mindre nöjda. Förutom fläskköttproducenter upplever även nötkött- och mjölkproducenter en positiv anda. Alla branscher förutom fläskköttproducenter tror på en liknande eller förbättrad lönsamhet under 2018.

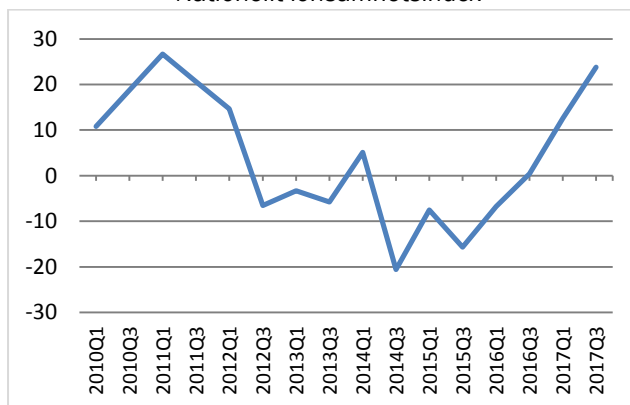
Lantbruksbarometern från i höstas innehöll även en fråga som inte har tagits med sedan 2011. Lantbrukarna fick utvärdera hur bra de höll med påståendet att de känner att konsumenterna har förtroende för lantbrukarna och deras produkter. 77 % av de tillfrågade känner att konsumenterna har förtroende för dem som producenter.

Diagram 10 – Sverige

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

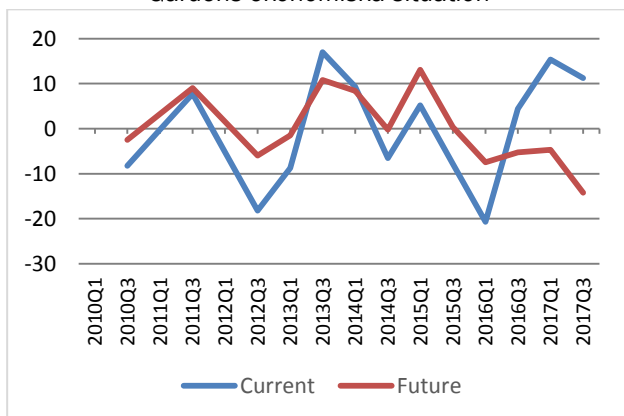
Storbritannien

På kort sikt har lönsamheten hos de brittiska lantbrukarna stöttats upp av det fallande pundet, vilket har pressat upp råvarupriser och exportnivåer. Vad gäller den framtida ekonomiska situationen är det lite osäkrare på grund av Storbritanniens beslut att lämna EU samt att kostnaderna då ser ut att öka.

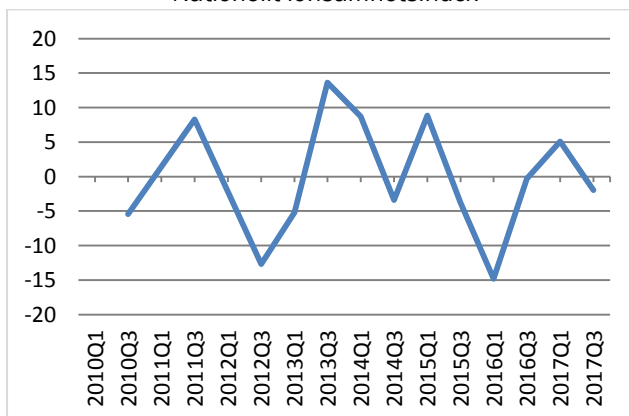
De flesta lantbrukarna förväntar sig att insatspriserna ska slå hårt på industrin under 2018. Alla sektorer avser att öka investeringar i diversifiering, kompetens och utbildning och energieffektivitet. Uppfattningen är att bankernas vilja att låna ut pengar har nått sin lägsta nivå sedan 2013. En majoritet av lantbrukare fruktar att insatspriserna kommer att ha den största negativa effekten. Ett svagare pund har bidragit med bättre priser för det lantbrukarna producerar, men däremot har kostnaderna för foder, bränsle och gödning vandrat uppåt.

Diagram 11 – Storbritannien

Gårdens ekonomiska situation

Nationellt lönsamhetsindex

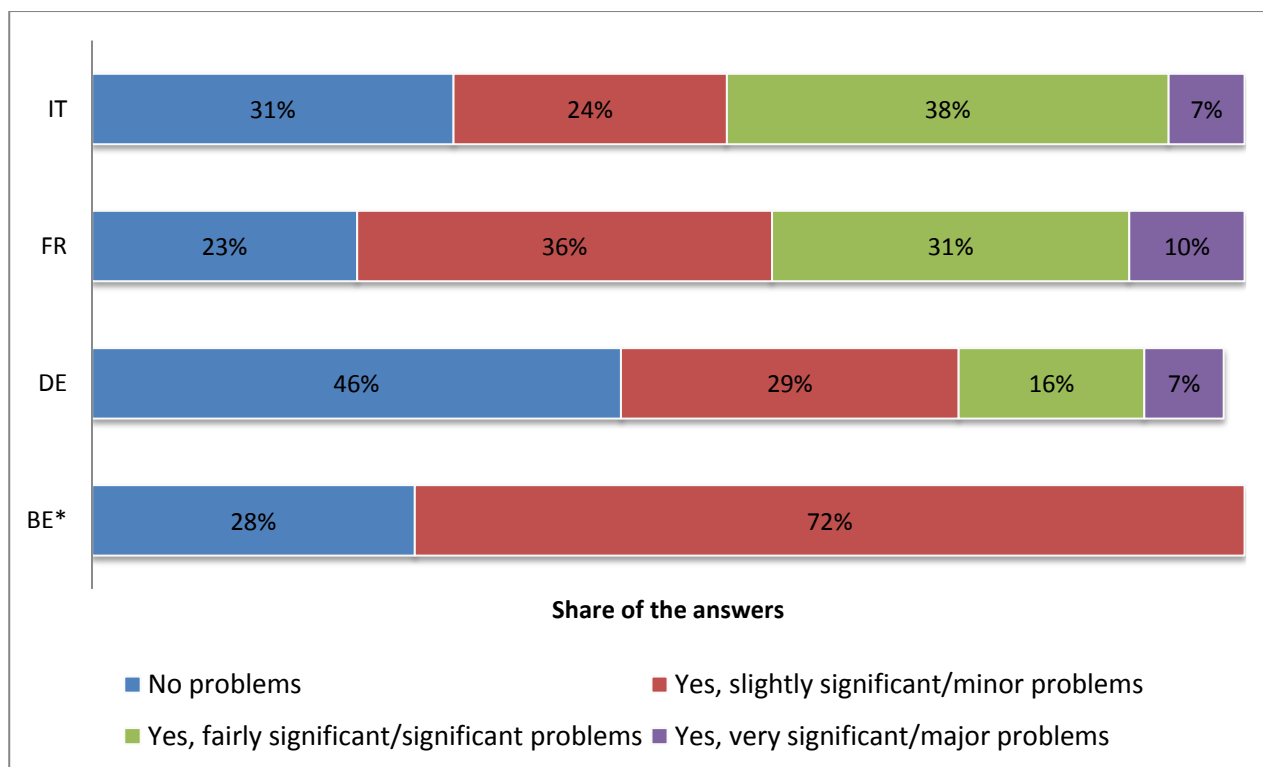

Copa-Cogecas bearbetning av nationell data

Diagram 12 – Svar på frågan ”Har du haft några problem/svårigheter med att driva din gård under de senaste tre månaderna?”

Compiled by Copa-Cogeca using national data

Ansvarsfrihet

Copa-Cogeca vill tacka the Department of Agriculture and Fisheries of the Flemish government, the German Farmers' Association (DBV), Danish Agricultural and Food Council (DAFC), the Fédération Nationale des Syndicats d'Exploitants Agricoles (FNSEA), the Istituto di Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare (ISMEA), the German agricultural machinery association (VDMA), Wageningen Economic Research – Wageningen UR, LTO Netherlands, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF Konsult) and National Farmers Union (NFU) för att ha försett oss med data. Emellertid är Copa-Cogeca ensamt ansvariga för bearbetningen av data såsom den presenteras.

Om studierna

Copa-Cogeca – Lantbrukarnas och lantbrukskooperativens röst i Bryssel

The multi-national farmers' confidence index – autumn 2017 är ett gemensamt Europeiskt lönsamhetsindex över lantbrukarnas uppfattningar om den nuvarande och den förväntade ekonomiska situationen på gården. Av EU:s medlemsstater är det 10 stycken länder som ställer samma frågor som i den svenska Lantbruksbarometern. Detta har gjorts mellan september och november månad. Copa-Cogeca som sammanställer informationen från EU-länderna gör detta två gånger per år. Rapporten har översatts av Fanny Althén, LRF Konsult.

Lantbruksbarometern är en årlig rapport som visar lantbrukarnas uppfattning om det aktuella läget inom lantbruket. Den har utkommit sedan 1987 och årets Lantbruksbarometer är den 30'e helårsupplagan. Det är Lantbruksbarometern som ligger till grund för de svenska lantbrukarnas siffror i EU-barometern.

Sifo intervjuar på uppdrag av LRF Konsult, Swedbank och Sparbankerna under september 1000 lantbrukare, under september ifjol intervjuades 500 lantbrukare.

Arbetsgruppen för lantbruksbarometern 2017 har bestått av Jimmy Larsson, Helena Iacono och Therese Rödin från LRF Konsult samt Ulf Möller och Erik Engelbrekts från Swedbank och Sparbankerna.

För mer information, kontakta:

Jimmy Larsson, Segmentschef Skog & Lantbruk, LRF Konsult, 08-700 20 13

Ulf Möller, Segmentsansvarig Skog & Lantbruk, Swedbank & Sparbankerna, 08- 585 90 334

